

[Opmerkingen van Tsjechië]

Zaak C-345/09 *

Stuk ingediend door:

Republiek Tsjechië

Naam van de zaak:

VAN DELFT E.A.

Datum van indiening:

18 december 2009

De Republiek Tsjechië dient in de onderhavige zaak de volgende opmerkingen in.

1. Rechtskader en procedure voor de nationale rechter

1. Voor een gedetailleerde weergave van het geding verwijst de Republiek Tsjechië volledig naar de Tsjechische vertaling van de verwijzingsbeslissing.

2. Relevante bepalingen van intern recht en gemeenschapsrecht

2. Voor de relevante bepalingen van intern recht en gemeenschapsrecht verwijst de Republiek Tsjechië volledig naar de Tsjechische vertaling van de verwijzingsbeslissing.

3. Aan het Hof voorgelegde prejudiciële vragen

3. Aan het Hof zijn de volgende prejudiciële vragen voorgelegd:

„1. Moeten de artikelen 28, 28 bis en 33 van verordening nr. 1408/71, het bepaalde in bijlage VI bij verordening nr. 1408/71, letter R, punt l, sub a en b, en artikel 29 van verordening nr. 574/72 aldus worden uitgelegd dat daarmee onverenigbaar is een nationale bepaling als artikel 69 van de ZVW, voor zover een rechthebbende op pensioen of rente die in beginsel aanspraken aan de

* Procestaal: Nederlands.

artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 kan ontlene n, wordt verplicht zich aan te melden bij CVZ en van die rechthebbende, ook als geen inschrijving als bedoeld in artikel 29 van verordening nr. 574/72 heeft plaatsgevonden, een bijdrage moet worden ingehouden op zijn pensioen of rente?

2. Moet artikel 39 EG dan wel artikel 18 EG aldus worden uitgelegd dat daarmee onverenigbaar is een nationale bepaling als artikel 69 van de ZVW, voor zover een burger van de EU die in beginsel aanspraken aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 kan ontlene n, wordt verplicht zich aan te melden bij CVZ en van die burger, ook als geen inschrijving als bedoeld in artikel 29 van verordening nr. 574/72 heeft plaatsgevonden, een bijdrage moet worden ingehouden op zijn pensioen of rente?”

4. Standpunt van de Republiek Tsjechië over de prejudiciële vragen

De Republiek Tsjechië dient alleen over de eerste prejudiciële vraag opmerkingen in.

4.1 Opmerkingen vooraf

4. Verordening (EG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen¹ (hierna: „verordening nr. 1408/71”), voert een stelsel in voor de coördinatie van de nationale socialezekerheidsstelsels voor zover dit noodzakelijk is om het vrije verkeer van de sociaalverzekerden te waarborgen.²

5. Verordening nr. 1408/71 heeft dus in de eerste plaats tot doel, te waarborgen dat migrerende werknemers geen rechten op socialezekerheidsuitkeringen verliezen of het bedrag ervan verminderd zien doordat zij het hun door het EG-Verdrag (thans het VWEU) toegekende recht van vrij verkeer hebben uitgeoefend.³

¹ PB L 149, blz. 2.

² Zie de vierde overweging van de considerans van verordening nr. 1408/71: „Overwegende dat de eigen kenmerken van de nationale wetgevingen inzake sociale zekerheid moeten worden gerespecteerd en dat er enkel een coördinatiemethode moet worden uitgewerkt”. De bepalingen van Titel XI van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap zijn op analoge wijze geformuleerd. Volgens artikel 137, lid 4, EG (thans artikel 153, lid 4, VWEU) laten de krachtens bovenvermelde voorschriften vastgestelde wettelijke bepalingen onverlet het recht van de lidstaten om de fundamentele beginselen van hun socialezekerheidsstelsel vast te stellen en mogen zij geen aanmerkelijke gevolgen hebben voor het financiële evenwicht van dat stelsel.

³ Zie onder meer arresten van het Hof van 9 november 2006, Neme c (C-205/05, Jurispr. blz. I-10745, punten 37 en 38), en 20 mei 2008, Bosmann (C-352/06, Jurispr. blz. I-3827, punt 29).

6. Het Hof heeft ook herhaaldelijk verklaard dat verordening nr. 1408/71 niet een gemeenschappelijk stelsel van sociale zekerheid heeft ingevoerd, maar verschillende nationale stelsels laten voortbestaan, waarvan zij slechts de coördinatie beoogt.⁴

7. Volgens de Republiek Tsjechië is deze afbakening van bevoegdheden tussen de lidstaten en de Europese Unie, die reeds voortvloeit uit het primaire recht⁵, voor de oplossing in het hoofdgeding van essentieel belang.

4.2 *De eerste prejudiciële vraag*

8. Met de eerste vraag wenst de verwijzende rechter in hoofdzaak te vernemen of de rechthebbende op een pensioen of rente:

- die een pensioen of rente ontvangt van lidstaat A (in casu Nederland)
- die woont in lidstaat B en
- die op grond van de wetgeving van lidstaat A onder de openbare ziekteverzekering valt en uit hoofde daarvan bijdragen verschuldigd is,

zich met een beroep op de bepalingen van verordening nr. 1408/71 aan zijn bijdrageplicht kan onttrekken door zich niet in te schrijven [bij het orgaan van de woonstaat] in de zin van artikel 29 van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EEG) nr. 1408/71, betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op loontrekkenden en hun gezinnen, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen⁶ (hierna: „verordening nr. 574/72”).

9. Volgens de Republiek Tsjechië kan hij dat niet.

10. Zoals gezegd laat het gemeenschapsrecht de bevoegdheid van de lidstaten om hun socialezekerheidsstelsels in te richten, onverlet.⁷ Het lag dus volledig in de bevoegdheid van Nederland om per 1 januari 2006 zijn stelsel van ziektekostenverzekering te wijzigen en de wettelijke verzekering ook te laten gaan gelden voor personen die voorheen particulier verzekerd waren. Men kan zich weliswaar afvragen of deze wijziging geen onaanvaardbare inbreuk heeft gemaakt op de rechtszekerheid van de betrokkenen, met andere woorden of de Nederlandse autoriteiten bij de personen die voorheen particulier verzekerd waren niet het

⁴ Arrest van het Hof van 3 april 2008, *Chuck* (C-331/06, Jurispr. blz. I-1957, punt 27), en, in dezelfde zin, arrest van het Hof van 7 juli 2005, van *Pommeren-Bourgondiën* (C-227/03, Jurispr. blz. I-6101, punt 33).

⁵ Volgens artikel 137 EG (thans artikel 153 VWEU) zijn de bevoegdheden van de Gemeenschap (de Unie) op het gebied van de sociale politiek zuiver subsidiair en aanvullend.

⁶ PB L 74, blz. 1

⁷ Arrest van het Hof van 3 april 2008, *Derouin* (C-103/06, Jurispr. blz. I-1853, punt 23).

gewettigd vertrouwen hadden gewekt dat de particuliere verzekering mogelijk zou blijven naast de openbare verzekering, maar deze overwegingen zijn in het kader van deze prejudiciële verwijzing niet ter zake dienend omdat zij in beginsel niet onder het gemeenschapsrecht vallen.⁸

11. Eveneens irrelevant zijn overwegingen in verband met het „keuzerecht”, dat wil zeggen het recht van een verzekerde om ervoor te kiezen zich bij een particuliere verzekering en niet bij een verplichte verzekering aan te sluiten. Gelet op het bovenstaande zou een dergelijk „keuzerecht” enkel door de wetgeving van een lidstaat (in casu Nederland) kunnen worden ingevoerd. Uit het gemeenschapsrecht valt dat recht niet af te leiden.

12. In dit verband zij erop gewezen dat door artikel 17 bis van verordening nr. 1408/71, waarnaar in de verwijzingsbeslissing⁹ wordt verwezen, geen „keuzerecht” wordt toegekend, maar enkel het recht, de toepasselijke wetgeving te kiezen in gevallen waarin de wettelijke regelingen van meer dan één lidstaat kunnen worden toegepast.

13. Dat keuzerecht kan zeker niet worden afgeleid uit artikel 29 van verordening nr. 574/72. Dit artikel bepaalt dat de betrokkene zich moet inschrijven „om op het grondgebied van de lidstaat waar hij woont in aanmerking te komen voor verstrekkingen krachtens artikel 28, lid 1, en artikel 28 bis van de verordening” en is als zodanig volledig irrelevant voor de verplichting bijdragen te betalen voor de openbare ziektekostenverzekering, waarvan de inhoud en de omvang worden vastgelegd door de bevoegde lidstaat, onafhankelijk van verordening nr. 1408/71.¹⁰

14. De Republiek Tsjechië is er bovendien van overtuigd dat, ondanks de door het Hof in het arrest Van der Duin¹¹ gebruikte formulering, niet-inschrijving niet kan leiden tot verlies van het recht op prestaties op grond van de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71.

⁸ De wijziging van de Nederlandse wetgeving heeft ongetwijfeld ook positieve gevolgen voor de situatie van de betrokkenen gehad aangezien een particuliere verzekering dikwijls minder risico's dekt dan een openbare verzekering.

⁹ Punt 3.5.6.

¹⁰ Volgens de verwijzingsbeslissing ontvangen de belanghebbenden enkel een Nederlands pensioen en worden de litigieuze bijdragen enkel op basis van dat pensioen ingehouden.

¹¹ Arrest van het Hof van 3 juli 2003, Van der Duin (C-156/01, Jurispr. blz. I-7045). Daarin heeft het Hof onder meer verklaard dat wanneer de rechthebbenden op een pensioen of rente en de leden van hun gezin onder de regeling van artikel 28 van verordening nr. 1408/71 zijn gaan vallen doordat zij zich, overeenkomstig artikel 29 van verordening nr. 574/72, hebben ingeschreven bij het orgaan van de woonplaats, deze rechthebbenden immers voor zichzelf en voor de leden van hun gezin, zoals reeds uit de bewoordingen van dat artikel 28 blijkt, recht hebben op verstrekkingen van het bevoegde orgaan van de lidstaat van de woonplaats, alsof zij rechthebbenden op een pensioen of rente waren krachtens de wettelijke regeling van laatstgenoemde staat en uit dien hoofde recht hadden op die verstrekkingen.

15. Een persoon die op grond van zijn aansluiting bij de ziektekostenverzekering in lidstaat A recht heeft op zorgverstrekking, kan dat recht ingevolge verordening nr. 1408/71 „uitvoeren” naar een andere lidstaat. De inschrijving in de zin van artikel 29 van verordening nr. 574/72 kan niet aldus worden uitgelegd dat de „uitvoerbaarheid” van voormeld recht volledig is uitgesloten.

16. Indien overlegging van het bewijs van het recht op een pensioen of rente aan het orgaan van die lidstaat de prealabele voorwaarde was voor het bestaan van het door verordening nr. 1408/71 toegekende recht, zou de toepasselijkheid van verordening nr. 1408/71 moeten worden uitgesloten in dat geval, maar ook in andere gevallen (bij voorbeeld voor de latere overlegging van een document waarin wordt verklaard dat gedurende een tijdelijk verblijf recht op teruggaaf van noodzakelijke medische kosten bestaat), wanneer de administratieve procedure van verordening nr. 574/72 niet is geëerbiedigd. Volgens de Republiek Tsjechië bevestigt de overlegging van het bewijs van pensioen of rente dus slechts het bestaan en het behoud van het recht zorgverstrekking in lidstaat B, als uitvloeisel van de aansluiting bij de openbare ziektekostenverzekering in lidstaat A. Een ander vindt ook bevestiging in de toepassing in de praktijk van de besluiten van de administratieve commissie voor de sociale zekerheid van migrerende werknemers, op grond waarvan als ingangsdatum voor de berekening van de overeenkomstig de wetgeving van de woonstaat ontstane kosten de datum geldt waarop recht op verstrekkingen krachtens de wettelijke regeling van de bevoegde staat ontstaat.¹²

17. Wanneer de rechthebbende op een pensioen of rente geen verklaring overlegt waaruit blijkt dat hij recht heeft op prestaties, moet het orgaan van de woonplaats bovendien rechtstreeks daarom verzoeken, ook zonder de medewerking van de betrokkene. Hieruit kan ook worden afgeleid dat het recht op prestaties op grond van verordening nr. 1408/71 niet afhangt van de wilsuitering door de belanghebbende, maar onafhankelijk daarvan bestaat. Door bovenvermelde bepaling kan overigens worden voorkomen dat zorgverstrekingen worden vergoed aan een pensioen- of rentetrekker die niet is ingeschreven en die de medische kosten niet kan betalen (hetgeen zich kan voordoen wanneer een persoon geen of een ontoereikende particuliere verzekering heeft gesloten of over onvoldoende middelen beschikt om zijn medische kosten te betalen).

18. De Republiek Tsjechië stelt het Hof derhalve voor, op de eerste vraag te antwoorden dat noch de artikelen 28, 28 bis en 33 van verordening nr. 1408/71, noch het bepaalde in bijlage VI bij verordening nr. 1408/71, letter R, punt 1, sub a en b, noch artikel 29 van verordening nr. 574/72 in de weg staan aan de toepassing van een wettelijke bepaling van een lidstaat op grond waarvan een rechthebbende op pensioen of rente die aanspraken aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening

¹² Zie onder meer artikel 1, deel II, sub 2-a, van besluit nr. 170 van 11 juni 1998 tot wijziging van besluit nr. 141 betreffende het opstellen van de inventarissen bedoeld in artikel 94, lid 4, en artikel 95, lid 4, van verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 (98/565/EG).

nr. 1408/71 kan ontlenen, wordt verplicht zich in te schrijven bij het openbaar stelsel van sociale zekerheid van die lidstaat, en op grond waarvan op het pensioen of de rente van die rechthebbende een bijdrage ten behoeve van dat stelsel kan worden ingehouden ook zonder inschrijving in de zin van artikel 29 van verordening nr. 574/72.

5. Door de Republiek Tsjechië voorgestelde antwoord

Noch de artikelen 28, 28 bis en 33 van verordening nr. 1408/71, noch het bepaalde in bijlage VI bij verordening nr. 1408/71, letter R, punt 1, sub a en b, noch artikel 29 van verordening nr. 574/72 staan in de weg aan de toepassing van een wettelijke bepaling van een lidstaat op grond waarvan een rechthebbende op pensioen of rente die aanspraken aan de artikelen 28 en 28 bis van verordening nr. 1408/71 kan ontlenen, wordt verplicht zich in te schrijven bij het openbaar stelsel van sociale zekerheid van die lidstaat, en op grond waarvan op het pensioen of de rente van die rechthebbende een bijdrage ten behoeve van dat stelsel kan worden ingehouden ook zonder inschrijving in de zin van artikel 29 van verordening nr. 574/72.

Martin Smolek

gemachtigde

David Hadroušek

gemachtigde